

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, kwietnia 2011 r.

**Pani
Katarzyna Rys
Kierownik Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wieliczce
ul. Sienkiewicza 26
32-020 Wieliczka**

P/10/007
LKR-4100-02-08/2011

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła – na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) – kontrolę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieliczce, zwanego dalej Ośrodkiem, której przedmiotem było powiązanie budżetu gminy Wieliczka z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2010 r. (działania windykacyjne podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych, ustalanie praw do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacja projektu pn. *Czas na aktywność. Aktywność społeczna i zawodowa klientów ośrodka pomocy społecznej* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

W związku z wynikami tej kontroli, przedstawionymi w protokole podpisanym 1 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie – z zastrzeżeniami – działania podejmowane w Ośrodku w kontrolowanym zakresie. Pozytywna ocena wynika z ogólnie prawidłowych, rzetelnych i gospodarnych działań w zakresie objętym kontrolą, a zastrzeżenia NIK dotyczą przewlekłości postępowań w sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności

z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym oraz opóźnień w wysyłaniu upomnień dłużnikom.

Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny częściowe.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób prowadzenia windykacji zaległości z tytułu wpłat dłużników alimentacyjnych pomimo zastrzeżeń dotyczących sposobu wysyłania im upomnień. Na 31 grudnia 2010 r. łączna wysokość tych zaległości – od 197 dłużników – wyniosła 1 776,7 tys. zł, z tego 1 685,4 tys. zł stanowiły zaległości powyżej 12 miesięcy (od 160 dłużników). W Ośrodku zapewniono prawidłową obsadę kadrową w zakresie pobierania należności, kontroli i działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych. Sposób ewidencjonowania zadłużenia poszczególnych dłużników alimentacyjnych nie budzi zastrzeżeń NIK. Ewidencja analityczna, prowadzona na koncie 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, pozwalała na ustalenie: rodzaju, okresu i kwot zaległości oraz danych identyfikacyjnych dłużników i wymiaru przypisanych im należności. W Ośrodku prowadzono rejestr upomnień i ewidencję tytułów wykonawczych.

Oceny działań windykacyjnych dokonano na podstawie kontroli dokumentacji Ośrodka dotyczącej 30 (15%) dłużników zalegających łącznie na 362,8 tys. zł (20%), w tym 14 posiadających zaległości powyżej 12 miesięcy (302,3 tys. zł). Z zaległości objętych kontrolą wyegzekwowano w 2010 r. 40,1 tys. zł. We wszystkich zbadanych przypadkach wobec dłużników alimentacyjnych zostały podjęte działania, zmierzające do ściągnięcia zaległości, przewidziane przepisami ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm) oraz procedurą określoną w ustawie z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.). Należy jednak zaznaczyć, że w 11 przypadkach wysłano dłużnikowi upomnienie, zawierające wezwanie do zapłaty, po upływie od 3 do 3,5 miesiąca od terminu zapłaty ustalonego w decyzji o zwrocie przez dłużnika należności z tytułu świadczenia wypłaconego z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej. Zgodnie z art. 6 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

W Ośrodku uzyskiwano na bieżąco informacje od komorników sądowych o podjętych działaniach egzekucyjnych, kierowano zapytania do innych jednostek samorządu terytorialnego o podjęte działania egzekucyjne oraz przekazywano takie informacje innym jednostkom. Po skutecznym wezwaniu dłużnika przeprowadzano wywiad środowiskowy oraz odbierano oświadczenie o stanie majątkowym dłużnika. W razie braku możliwości ustalenia

miejsca zamieszkania dłużnika wnioskowano do komornika sądowego o ustalenie takiego miejsca. W przypadku dłużników zalegających z płatnościami powyżej 6 miesięcy, którzy nie zgłosili się na wywiad środowiskowy kierowano stosowne wnioski do właściwej miejscowo prokuratury o wszczęcie postępowania o czyn z art. 209 § 1 kk oraz do starostów o zatrzymanie prawa jazdy, a także występowano do Krajowego Rejestru Długów o upublicznienie nieuregulowanych zobowiązań dłużnika.

Ośrodek pobierał w odpowiedniej wielkości należne mu dochody budżetowe z tytułu realizacji przepisów ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a dane wykazane w sprawozdaniach Rb-27ZZ Ośrodka za II i IV kwartał 2010 r. w rozdziale 85212 były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i z kwotą przekazaną na rachunek gminy Wieliczka. W 2010 r. w Ośrodku nie podejmowano decyzji w sprawie umorzeń należności budżetu państwa, zaniechań ich poboru oraz odroczeń w spłacie.

2. Kontrola dokumentacji Ośrodka dotyczącej 30 dłużników wykazała przewlekłość 13 postępowań w sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym. W 2 przypadkach nie wydano w ww. sprawie decyzji po upływie 3,5 miesiąca od wydania postanowienia o wszczęciu postępowania, a w 11 przypadkach decyzje takie wydano po upływie od 3 do 3,5 miesiąca od wydania postanowienia o wszczęciu postępowania. Nie zachowano zatem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

3. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób ustalania przez Ośrodek prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich wysokości. Otrzymana dotacja pokrywała potrzeby na bieżącą wypłatę świadczeń. W 2010 r., na planowane 964,6 tys. zł, Ośrodek otrzymał i wykorzystał 943,2 tys. zł pochodzące z dotacji celowej przekazanej gminie Wieliczka na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Środki z dotacji były przekazywane do Ośrodka rytmicznie i terminowo (w miesięcznych transzach).

W 2010 r. wydano 415 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 22 decyzje stwierdzające nienależnie pobrane świadczenia. W okresie tym dłużnicy alimentacyjni zwrócili z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego łącznie 130 tys. zł, z czego 80,8 tys. zł przekazano do budżetu państwa. W badanym okresie 49,1 tys. zł należności wygasło w związku ze śmiercią dłużników.

Badaniem kontrolnym objęto 15 z 237 dokumentacji (6%) dotyczących osób, którym ustalono w 2010 r. prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. We wszystkich przypadkach osoby te posiadały warunki do uzyskania świadczenia, a prawo do świadczenia zostało potwierdzone wydaną w terminie decyzją administracyjną. Złożone wnioski były

kompletne, a informacje w nich zawarte nie wykluczały wnioskodawcy z ubiegania się o świadczenie. Prawidłowo ustalono dochód uprawniający do świadczeń oraz dochowano terminów przyjmowania wniosków. Okres świadczeniowy został określony w decyzjach prawidłowo, a wypłaty świadczeń były dokonywane zgodnie z art. 20 i art. 21 ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Sprawozdanie z realizacji zadań przewidzianych w ww. ustawie za IV kw. 2010 r. zostało złożone w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie (MUW) 14 stycznia 2011 r., tj. w terminie. Korektę danych dot. kwot zwróconych przez dłużników alimentacyjnych i kwot przekazanych z tyt. dochodów złożono w MUW 9 lutego 2011 r.

4. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do realizacji przez Ośrodek projektu pn. *Czas na aktywność. Aktywność społeczna i zawodowa klientów ośrodka pomocy społecznej* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*, Działanie 7.1. *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji*). Na realizację tego projektu wydatkowano w 2010 r. 390 tys. zł, z tego 331,5 tys. zł ze środków europejskich, 4 tys. zł z budżetu państwa i 54,5 tys. zł z budżetu gminy Wieliczka.

Powyższy projekt realizowany był zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym określonym w umowie zawartej 16 września 2009 r. – aneksowanej jednokrotnie – pomiędzy Ośrodkiem (działającym w imieniu gminy Wieliczka) i Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie. Środki finansowe na jego realizację wpłynęły do Ośrodka terminowo i w kwocie określonej w aneksie do umowy. Zostały one wykorzystane zgodnie z obowiązującymi zasadami i zgodnie z ich przeznaczeniem oraz terminowo rozliczone.

Analiza dokumentacji dotyczącej 17 wybranych wydatków o łącznej wartości 229,7 tys. zł (58% wydatków w ramach ww. projektu) wykazała m.in., że zostały one należycie udokumentowane, ujęte w wyodrębnionej ewidencji i prawidłowo uznane za kwalifikowalne. Pozytywnie należy ocenić ustalenie przez Panią Kierownik, w formie pisemnej, procedur udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nie przekraczającej równowartości 14 tys. euro. Procedury te zastosowano przy udzieleniu zamówień przy realizacji ww. Projektu. Analiza dokumentacji 3 postępowań o udzielenie zamówień publicznych (zorganizowanie wyjazdu integracyjnego, przeprowadzenie szkolenia w zakresie wizażu oraz kursu obsługi komputera), łącznie za 26 tys. zł, wykazała, że postępowania te przeprowadzono w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji oraz zasady wyboru najkorzystniejszej oferty. Zamówienia te zostały zrealizowane zgodnie z postanowieniami umów zawartych z wykonawcami.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o podjęcie stosownych działań w celu zapewnienia wydawania decyzji w sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym, a także przesyłania tym dłużnikom upomnień, bez zbędnej zwłoki.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie w sprawie zawartych w niniejszym wystąpieniu ocen, uwag i wniosku – w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie – na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i realizacji wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy o NIK.

Otrzymują:

1. *Adresat.*
2. *Departament Administracji Publicznej NIK.*
3. *Akta kontroli.*